

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Σύλλας, αφού κατέλαβε την πόλη⁽¹⁾, είχε συγκαλέσει ένοπλος τη Σύγκλητο, για να κηρυχθεί ο Γάιος Μάριος εχθρός (του κράτους)⁽²⁾ όσο πιο γρήγορα (γινόταν). Στη θέλησή του κανείς δεν τολμούσε να πάει αντίθετα· μόνος ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας, ο οιωνοσκοπός, αρνήθηκε να πει επίσημα τη γνώμη του, όταν ρωτήθηκε γι' αυτό το πράγμα. Και επιπλέον, όταν ο Σύλλας τον πίεζε απειλώντας τον, αυτός είπε στο Σύλλα: «Ακόμα κι αν μου δείξεις⁽⁵⁾ τα αγήματα των στρατιωτών, με τα οποία έχεις περικυκλώσει το Βουλευτήριο, ακόμα κι αν (με) απειλήσεις⁽⁶⁾ με θάνατο, εγώ ποτέ παρ' όλα αυτά δεν θα κηρύξω⁽³⁾ το Μάριο εχθρό (του κράτους). Αν και είμαι γέρος και αδύναμος στο σώμα, εντούτοις πάντα θα θυμάμαι ότι η πόλη Ρώμη και η Ιταλία σώθηκε από το Μάριο⁽⁴⁾.

1. τη Ρώμη, 2. για να κηρύξει το Γάιο Μάριο εχθρό (του κράτους), 3. Εγώ ποτέ παρ' όλα αυτά δεν πρόκειται να κηρύξω, 4. ότι ο Μάριος έσωσε την πόλη Ρώμη και την Ιταλία, 5. δείχνεις, 6. απειλείς.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

occuro (1): καταλαμβάνω / mors, mortis (θηλ.): ο θάνατος

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- armatus- a- um: επίθετο β' κλίσης. Πρόκειται για μετοχή Παθητικού Παρακειμένου του ρήματος «armo»⁽¹⁾ που χρησιμοποιείται επιθετικά.
- celerrime: επίρρημα υπερθετικού βαθμού. Στο θετικό: celeriter / στο συγκριτικό: celerius.
- solus-a- um: αντωνυμικό επίθετο και επίθετο (βλέπε γραμμ. σελ. 48 σημείωση). Κλίνεται όπως όλα τα αντωνυμικά επίθετα, δηλαδή όπως τα δευτερόκλιτα επίθετα με τη διαφορά ότι σχηματίζουν τη γενική του ενικού σε -ius και τη δοτική σε -i (όπως δηλαδή οι αντωνυμίες).

	<u>Singularis</u>			<u>Pluralis</u>		
Nom.	solus	sola	solum	soli	solae	sola
Gen.	solius	solius	solius	solorum	solarum	solorum
Dat.	soli	soli	soli	solis	solis	solis
Acc.	solum	solam	solum	solos	solas	sola
Voc.	-	-	-	-	-	-
Abl.	solo	sola	solo	solis	solis	solis

- hostis- is: Αρσενικό και θηλυκό.

- senex, senis: Εδώ είναι ουσιαστικό (για την κλίση του βλέπε γραμμ. σελ. 22 παράγραφο 27.5). Ως επίθετο έχει συγκριτικό “senior” αλλά στερείται υπερθετικού (γραμμ. σελ. 37, 3.β.)
- quin: Σύνδεσμος που μαζί με το “etiam” εισάγει κύριες προτάσεις. Το “quin etiam” είναι συνώνυμο αλλά λίγο ασθενέστερο του “quin immo” (XXIII).

ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ	ΕΚΦΟΡΑ	ΕΞΑΡΤΗΣΗ
1) etsi, tametsi, quamquam	Εκφράζουν μια πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας.	1) Οριστική: το περιεχόμενο της πρότασης είναι <u>πραγματικό</u> .	Στην κύρια συχνά το “tamen”.
2) cum, licet		2) Υποτακτική: το περιεχόμενο της πρότασης είναι <u>υποτιθέμενο</u> ή <u>δυνατό</u> .	

ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ	ΕΚΦΟΡΑ	ΕΞΑΡΤΗΣΗ
1) etiamsi	Εκφράζουν μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχθούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης.	1) Οριστική: το περιεχόμενο της κύριας πρότασης είναι <u>πραγματικό</u> .	Στην κύρια πρόταση το “tamen”.
2) etiamsi, licet, quamvis, ut		2) Υποτακτική: το περιεχόμενο της πρότασης είναι <u>υποτιθέμενο</u> ή <u>δυνατό</u> .	

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

- *Occupata (urbe)*: Ιδιάζουσα αφαιρετική απόλυτη, χρονική μετοχή. Ως υποκειμένο της λειτουργεί το “*urbe*”. Αναλύεται σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση ως εξής: *cum Sulla urbem occupavisset*.
- *ut C. Marius...iudicaretur*: Δευτερεύουσα τελική πρόταση. Εισάγεται με το σύνδεσμο “*ut*”, γιατί είναι καταφατική και εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού, γιατί το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου (*coegerat*). Η δευτερεύουσα, σε σχέση με την κύρια (δηλαδή την πρόταση εξάρτησης: *Sulla...coegerat*) εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν και πάντα το σύγχρονο, γιατί ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησης του. Η υποτακτική, με την οποία εκφέρεται η δευτερεύουσα τελική, εκφράζει το υποκειμενικό στοιχείο.
- *Cuius voluntati nemo obviam ire audebat*: Κύρια πρόταση.
audebat: ρήμα / *nemo*: υποκείμενο του ρήματος / *ire*: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρήματος. Μπορούμε όμως να δεχθούμε και την περίφραση “*obviam ire*” ως αντικείμενο του ρήματος / *nemo*: υποκείμενο του απαρεμφάτου, οπότε έχουμε περίπτωση ταυτοπροσωπίας (αφού το “*nemo*” είναι και υποκείμενο του ρήματος) / *obviam*: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο “*ire*” / *voluntati*: ή δοτική αντικειμενική στο “*obviam*”, ή αντικείμενο στην περίφραση “*obviam ire*” / *cuius*: γενική υποκειμενική στο “*voluntati*” (το “*cuius*” χρησιμοποιείται αντί του “*eius*”).
- *cum...instaret*: Δευτερεύουσα χρονική πρόταση. *cum*→ ιστορικός-δηγηματικός / σύγχρονο στο παρελθόν / υποτακτική→ υποκειμενικό στοιχείο (βιβλίο σελ. 147).
- *Licet mini...militum*: Δευτερεύουσα παραχωρητική πρόταση. Εισάγεται με το σύνδεσμο “*licet*” και εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*ostendas*), γιατί στην κύρια πρόταση υπάρχει ο αρκτικός χρόνος (οριστική μέλλοντα: *iudicabo*). Σε σχέση με το ρήμα εξάρτησης (το “*iudicabo*”) η δευτερεύουσα παραχωρητική φανερώνει το σύγχρονο στο παρόν. Εκφέρεται δε με υποτακτική (*ostendas*), γιατί εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχθούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης.
- *Quidus curiam circumsedisti*: Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο “*agmina*”. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία “*quibus*” (αφαιρετική πληθυντικού, ουδετέρου γένους της αντωνυμίας *quiquae- quod*) και εκφέρεται με οριστική γιατί φανερώνει κάτι το πραγματικό.
- *Licet mortem miniteris*: Τα ίδια με την “*Licet mini...militum*”.
- *Etsi senex...sum*: Δευτερεύουσα εναντιωματική πρόταση. Εισάγεται με το σύνδεσμο “*etsi*” και εκφέρεται με οριστική (ενεστώτα: *sum*), γιατί

εκφράζει μια πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης.

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

occupo- occupavi- occupatum- occupare (1)
cogo- coegi- coactum- cogere (3)
iudico- iudicavi- iudicatum- iudicare (1)
eo- ivi και ii- itum- ire (4- ανώμαλο)
audeo- ausus sum- audere (ημιαποθετικό- 2)
interrogo- interrogavi- interrogatum- interrogare (1)
dico- dixi- dictum- dicere (3)
nolo- nolui- — - nolle (ανώμαλο) → βλέπε γραμμ. σελ. 88-89
minitor- minitatus sum- minitari (αποθετικό -1)
insto- institi- — - instare (1) [→ Προσοχή: μτχ. μελλ. instaturus→ βλέπε γραμμ. σελ. 123 (το βιβλίο δεν αναφέρει τίποτα σχετικό)].
ostendo-ostendi-ostentum και ostensum-ostendere (3)
circumsedeo- circumsedi- circumsessum- circumsedere (2)
sum- fui- — - esse (ανώμαλο) → βλέπε γραμμ. σελ. 62- 64
memini- meminisse (ελλειπτικό) → βλέπε γραμμ. σελ. 91- 92 και φωτοτυπία 25^{ου} κεφαλαίου.
conservo- conservavi- conservatum- conservare

Ασκήσεις:

1. coegerat, minitans: Χ.Α. στο γ' πληθ. υποτακτικής στην ίδια φωνή.
2. hac re, infirmo corpore: Να κλιθούν.
3. celerrime, senex: Διαβάθμιση στη γενική πληθ. αρσενικού.
4. occupata urbe: Να αναλυθεί η μτχ. σε δευτερεύουσα πρόταση.
5. Στην τελευταία περίοδο να τραπεί η παθητική σύνταξη σε ενεργητική.